

טפי מאין לצעליך רשות בהן וכי היכי דאין לצעליך רשות בהן בלחוד לא מהני כי אמר להו לתרווייהו נמי לא מהני דחדא מילתא נינהו:
(ד') **ושמואל אמר אפילו אמר מה שסרטי עשי לא קנה יסבון בעל שמואל** לא פליג אדרב בפירושא דמתני' דמודה ליה ודאי דמתניתין

אי אמר מה שסרטי עשי לא מהני אלא דנינא הוא דפליג עליה דרב מוקי מתני' כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה וסבב לה כוותיה ומשום הכי פסיק ואמר דאי אמר לה מה שסרטי עשי קנה יתהון בעל ושמואל ודאי מודה ליה דמתני' הכי קתיי אלא דפליג עליה דנינא משום דסבירא ליה דהלכתא כרבנן דלא אמרי' יד אשה כיד בעלה הילכך אי אמר לה מה שסרטי עשי אי נמי ע"מ שאין לצעליך רשות בהן בלחוד די הדדי נינהו מהני:
כמאן אולא האי **שמעטא דרב כר"מ**. דאמר בפ"ק דקידושין (דף כג:) גבי עבד כנעני דיד עבד כיד רבו דמי וה"ה ליד אשה דהוי ידה כיד בעלה:
כיצד משתפין צמזיו. מביי שחלרות פתוחות לתוכו וכל אחת ואחת אוסרת להוציא כלים שצמזו צמזיו דרך החצר עד שיסתמפו כל החלרות צמזיו:
מניח אם הפנים. של יין שיהו הכל משותפין בו כדי שיהא המצוי רשות א' לכולן:
ה"ו

תוספות

כמאן אולא דך שמעטא דרב כר"מ. דאמר פרק קמא דקידושין דיד עבד כיד רבו דמי ומשמע ליה לרבי [ורחל] דהכי נמי אמר גבי אשה ומתני' ר"מ דסתם משנה ר"מ: ורבינו ביכר בשתתפין בבבוי. פירוש שיש הרבה חלירות פתוחות למצוי ואסורות לנטול ומתני' להוציא ולהכניס בתוכו: מביי חבית של יין. ומוסר להם על ידי אשתו והי כאלו האה דיידי ואין אסרין על עץ זה: ואי אמרת דאשה כיד בעלה ב'. אלא שפע מינה דרי' מאיר לא אמר אלא עבד אכל לא נאשה וקשה לרבי: כיון דרבותא אחרינ' מיד בעלה וביאי. כיון דבעל עמו מוסר טעם ומסתלק עמו מחלקו [וזיל כדאמרי' בנחמנ בעלן שאין הבעל אוכל פירות איתבידידיביטאלי אשי. אמתני' דעירובין קאי ולא קאי אהך סוגיא כלל: ואילו שובין. כלומר שמסורין על דין וכו' ואשתו: בבייש לא בית בחצרי. ואוסר ביתה על המצוי וזריך הבעל לזכות גם לעצמה והיא קונה כדאמר כיון דבעל יחיד לה מגו דזיבא לנפשה קניא לחארינא דהכי מיירי מתניתין דעירובין ובייתא דאכל לא על ידי אשתו כשאין לה בית כחצר ואין זוכה לחארים דלא הוי כאלו הבעל נותן לעצמה: וגירא אלמנה וכו'. קיימא מתניתין אקרא כיצד אמרין פניה שאלמה: אינו יכול להפטר. דלמיתין דאוליין בתר שעת נדרה ואי היתה אלמנה ובעל אינו מוסר בקודמין:

כמאן אולא הא שמעטא דרב דמתוך למתני' דיד אשה כיד בעלה: **כרבי מאיר**. דאמר בעלמא דיד אשה כיד בעלה: **ורמינהו כיצד משתפין כו'**. במסקנת עירובין וסתם מתני' ר' מאיר: **אמר רבא דאע"ג דאמר רבי מאיר**. בעלמא יד אשה כיד בעלה וכמי שנתן למתנו דמי: **מודה רבי מאיר לענין**

שיסוף דינין דלוקוס לאחרים הוא מיד בעלה וכו'. כלומר כיון דבעל דעמו הוי לזכות לאחרים על ידי אשמו נמי ילא מיד בעלה ואין לו רשות בהן כלום ואהכי מוזכי להו על ידה אכל בעלמא כגון דיהיב מתנה לאשמו אימא לך דיד אשה כיד בעלה: אלו שזינן. גבי שיתוף מצוי קמיירי שמזכה משלו לכל בני מצוי: על ידי צנו וצסו הגדולים. שכבר יאלו מרשותו אכל לא על ידי צנו וצסו הקטנים שידן כידו וכן לא על ידי אשמו. אלמא לר"מ אפילו על ידי שיתוף יד אשה כיד בעלה דמיא: אלא **אמר רב אשי משתפין**. דלעיל דקאמר דיכול לזכות לכל בני מצוי על ידי אשמו: **כשש** לא חצר באוסו מצוי. לאותה אשה שאין חצרה זקוקה לבעלה דמגו דזיבא לנפשה להווא חצר וזיבא נמי לחאריני את השיתוף: **במתני'** **וגדר אלמנה וגרושה כיצד**. בחזה ענין אמר קרא שגדר אלמנה וגרושה יקום עליה:
(ה') **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום**. וצשעה שגדרה הימא אלמנה או גרושה: **אע"פ שנים צמז' ל' יום**. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפטר דבתר אמירה אוליין והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה

עליה:
(ו') **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום**. וצשעה שגדרה הימא אלמנה או גרושה: **אע"פ שנים צמז' ל' יום**. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפטר דבתר אמירה אוליין והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה
כמאן אולא הא שמעטא דרב ^(א) כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה ורמינהו ^(ב) כיצד משתתפין במבוי ^(ג) מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי ^(ד) יומזכה להן על ידי עברו ושפחתו העברים ועל ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי אשתו ואי אמרת קנה יתהון בעלה עירוב לא נפיק מרשותיה דבעל אמר רבא אע"ג דאמר רבי מאיר יד אשה כיד בעלה מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה וזיבא איתיביה רבינא לרב אשי אלו שזוכין להן [על ידי] בנו ובתו הגדולים ועברו ושפחתו העברים יואלו שאין זוכין להן על ידי בנו ובתו הקטנים ועברו ושפחתו הכנענים ואשתו אלא אמר רב אשי מתניתין בשיש לה חצר באותו מבוי עסקינן ^(ה) דמגו דזיבא לנפשה וזיבא לאחריני: **במתני'** **ונדר אלמנה וגרושה יקום** עליה כיצד דאמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אע"פ שגשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפטר נדרה
עליה:
(ו') **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום**. וצשעה שגדרה הימא אלמנה או גרושה: **אע"פ שנים צמז' ל' יום**. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפטר דבתר אמירה אוליין והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה
כמאן אולא הא שמעטא דרב ^(א) כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה ורמינהו ^(ב) כיצד משתתפין במבוי ^(ג) מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי ^(ד) יומזכה להן על ידי עברו ושפחתו העברים ועל ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי אשתו ואי אמרת קנה יתהון בעלה עירוב לא נפיק מרשותיה דבעל אמר רבא אע"ג דאמר רבי מאיר יד אשה כיד בעלה מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה וזיבא איתיביה רבינא לרב אשי אלו שזוכין להן [על ידי] בנו ובתו הקטנים ועברו ושפחתו הכנענים ואשתו אלא אמר רב אשי מתניתין בשיש לה חצר באותו מבוי עסקינן ^(ה) דמגו דזיבא לנפשה וזיבא לאחריני: **במתני'** **ונדר אלמנה וגרושה יקום** עליה כיצד דאמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אע"פ שגשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפטר נדרה
עליה:
(ו') **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום**. וצשעה שגדרה הימא אלמנה או גרושה: **אע"פ שנים צמז' ל' יום**. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפטר דבתר אמירה אוליין והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה

עליה:
(ו') **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום**. וצשעה שגדרה הימא אלמנה או גרושה: **אע"פ שנים צמז' ל' יום**. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפטר דבתר אמירה אוליין והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה
כמאן אולא הא שמעטא דרב ^(א) כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה ורמינהו ^(ב) כיצד משתתפין במבוי ^(ג) מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי ^(ד) יומזכה להן על ידי עברו ושפחתו העברים ועל ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי אשתו ואי אמרת קנה יתהון בעלה עירוב לא נפיק מרשותיה דבעל אמר רבא אע"ג דאמר רבי מאיר יד אשה כיד בעלה מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה וזיבא איתיביה רבינא לרב אשי אלו שזוכין להן [על ידי] בנו ובתו הקטנים ועברו ושפחתו הכנענים ואשתו אלא אמר רב אשי מתניתין בשיש לה חצר באותו מבוי עסקינן ^(ה) דמגו דזיבא לנפשה וזיבא לאחריני: **במתני'** **ונדר אלמנה וגרושה יקום** עליה כיצד דאמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אע"פ שגשאת וכו'. דודאי קרא להכי אתא דאי בלא נשאת למה אינטריך קרא לומר דיקום עליה פשיטא מאן מפר לה אלא ודאי נשאת אינטריך לומר דכיון שגדרה בעודה אלמנה אע"פ שאמרה שיחול הנדר לאחר ל' יום כי נשאת לאחר מכן אינו מפר משום דבתר אמירה אוליין שגדרה קודם שנשאת ואין הבעל מפר בקודמין: ^(ו) נדרה והיא ברשות הבעל וכו' הרי זה מופר. דבתר שעת אמירה אוליין צין לקולא צין לחומרא: נדרה

- (א) [קדושין כג:];
- (ב) עירובין עג: עט: גיטין סד: ג' נ"ב ט"ז;
- (ד) [ש"ך לע"ל, ס' פ"ו מלכות מדרים הלכה י"ז, ו] [ש"ך לעמ' הבא];
- (ו) [ש"ך לעמ' הבא];

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה נדר וכו' יקום עליה דכיון דאין לה בעל מי יפר לה אלא דאמרה הריני מודה כע"ז וסד"ו:

מוסף רש"י

כיצד משתתפין במבוי. להיות כל החירות מוציאין לטוב ויטלטלו כסלן [גיטין סד:]. מביי. משלו אם ילכה [עירובין עט:]. את החבית. שזיין כמזכה לשיתוף. דסתם שיתוף ציין [גיטין סד:]. ומוזכה להן על ידי כו'. ואומר לכן קבלת חבית זו וחי בה לטעם כל בני מבוי [עירובין עט:].

פירוש הרא"ש

כמאן אולא שמעטא דרב כר"מ. דאית ליה בפ"ק דקידושין (דף כג:) דאין קני לעבד בלא רבו וסבב רב דנאשה נמי קאמר ר"מ דאין קני לאשה בלא בעלה: כיצד משתתפין במבוי. חלירות פתוחות למצוי אסורות וזו על זו לנטול ממון למצוי משום דחלירות מיוחדות לבעליהן והמצוי לרבים וגורו חכמים דילמא חמי לאסוקי מרשות היחיד לרשות הרבים עד שיתסתפו יחד ונראה כאלו דרין כולם יחד במקום שמונה שיתופן: בביי את החבית. של יין או של גרוגרות: ואי אמרת קנה יתהון בעל. דר"מ סבר יד אשה כיד בעלה: דכיון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה וזיבא. דכיון דבעל גופיה מוסר להם ומסתלק ממה שזוכה כדאמרין בנחמנ בעלן גם לאשה אכל מתני' דעירובין מייירי בשאין לה חצר הילכך אין לה יד לזכות לאחרים: במתני' אינו יכול להפטר. אע"פ שהגדר חל כשהיא תחתיו דבתר שעת הנדר אוליין וכן בפספא:

עין משפט‏**נר מצוה**

סא א מיי פֿירא מהל' נדרים הל' וכהן צו סמן לאון רמב טוש"ע יו"ד סי' רלז פער א ופע"י:

סב ב מיי שס פי"ג הל"צ סמן שס טוש"ע שס פער"ט:
סג ג מיי וסמן וטוש"ע שס ופי' רכח פער"ח:

—◆—

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נערה (א') וכו' נערה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה שמת אביה ומשמת:

—◆—

תוספות

רבי יהודה אויבר אף המשיא בתו קבנה. ונמנה לחופה וגירסה ועדיין הא קטנה או נערה מדריה קיימן וזו היא יתומה בחיי האב שכלל הש"ס: קונם שאני נהנית לאבא ולאבך אם אני עושה לפיך. אם אני מוכיח נן אני יכול להפך דלפלו דברים שצוי לבינה לא היו ששענה לפיו ולא תהנה לאבא ולאביה בשן הכי רבי אליעזר וזכור הפסדים מציג יפר וכן נראה יומר דמי נא אמי רבנן דפליגי ארצי נתן נגמלא: זו דברי רבי יהודה. דכילי תפעה מיני נערות אכל חכמים אומרים ששנה מיני נערות כלומר לא חשיתי אלא שגם דלא פליגי במידי: תניא שאני נהנית לאבא ולאבך אם אני עושה לפיך רבי נתן אויבר לא יפר. פירש הכי רבי אליעזר מתקבצא טעמיה הוא שאין בעל תפר עד שיחול ולא חל עד שתשם לבעל ועוד דלא חשיב ליה גיר שצוי לבינה ולא נראה דא"כ מנגל לר' נתן דאין בעל מיפר עד שיחול דלמא כל טברית ש דלא היו גיר שצוי לבינה וגירא דשפיר היו דברים שצוי לבינה כיון שעל ידי תשעשה לפי בעלה תאסור לנהנות אביה משהיה בעלה שס רע שציותיהם ולא דמי לשאיני עושה לפי אבא ולפי אבין דאמר לעיל דלמי

נערה בשעה שנדרה שלא בגרה עדיין והיא יתומה. בחיי האב. והכן תלמא יתומה בחיי האב כיילא להו: **בוגרת ומת אביה**. ששענה שנדרה הייתה בוגרת ומת אביה דהיינו יתומה ממנה. והכן תלמא נמי מת אביה כייל להו: **נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה וכו'**.

הכן תלמא דקמי בוגרת כיילא להו:

רבי יהודה אומר אף המשא אם צפו קטנה וכו' ועדיין היא נערה. אשמעינן דלפילו הייתה קטנה כשנשאת יתמה מרשות אביה צהנהו נשואין וכי קתני ועדיין היא נערה ה"ה נמי דלפ"י היא קטנה כיון שנשאת אין לאביה רשות צה והאי דנקט נערה משום דנדרי קטנה אינם כלום: **גב' אכל חכמים אומרים שגם נערות נדריהן נדר**.

דעק תלמא כייל להו תשע דמתניתין שאף ר' יהודה לא אמרה אלא לחדד את התלמידים וכדמציננא במתני': **בתנ"י קונם שאני נהנים לאבא ולאבך אם אני עושה על פיד שאני נהנים נך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אבין ה"ו יכול להפך**. נראה צעניי דלא זו אף זו קמני דאי תנא רישא בלחוד סד"א דמס"ה יכול להפך משום דמהשתא מיתסרלא אי צהנאת אביה משום נדרה אי צמה ששעשה לפיו משום תנאה וכיון דליכא צחד מהכן גוויי מדיד דגריע טפי מדברים שציו לבינה מס"ה יפר דכיון שכן

חל הנדר מקרי כיון שאי אפשר שלא תאסר לפחות בדברים שציו לבינה אכל בשאיני נהנית נך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אבין דצהא צהנאה דידה לית צה לא ענוי נפש ולא משום דברים שציו לבינה סלקא דעתך אמינא דלא מצי מפר קמ"ל כיון דתלמה תנאה בדבר שאי אפשר לעצור עליו שאי אפשר לאשה ששעמיד עצמה שלא תעשה לאציו ולאביה הרי זה יכול להפך דקסבר תנא דמתניתין דכי האי גוונא בעל מפר *אע"פ שלא חל הנדר: **גב' תניא שאני נהנים לאבא ולאבך אם עושה אני לפיך וכו' נעולה**

אני מן היהודים אם משמשך רבי נתן אומר לא יפר וחכמים אומרים יפר. נראה לי דתנא דצרייתא נמי נקט הני תרי גוויי לרבותא תנא קמא לרבותא דרבנן ובתרא לרבותא דרבי נתן דבגוונא קמא נדרה צעינזי נפש וכרבנן דסבירא להו צהנאת פלוני עלי ענוי נפש הוא וכדאמר ונדרה צחד גוונא אפי' לרבנן לא יפר דאכתי נדרה לא חייל קמ"ל דלפ"י צכי האי גוונא לרבנן יפר ואידך גוונא נעולה אני מן היהודים לרבותא דרבי נתן תנא ליה דלע"ג דמהשתא מיתסרלא בדברים שציו לבינה ותנאה וגדרה צחד גוונא הוא דהיכי מעציד תשמש מיתסרא צתר הכי בתשמיש לא תשמש איכא משום דברים שציו לבינה וסלקא דעתך אמינא דלפ"י רבי נתן מודה צכי האי גוונא דיפר דחל הנדר מיקרי קמשמע לן דלפ"י הכי כיון שעדיין לא חל ממנש לא יפר: **הוא צבא דאמר ספסר הנאסה דעלמא עלי**. שאסר על עצמו הנאת הבדיות אי נסיבנא איתתא כי לא תינא שהיה רואה ללמוד תורה קודם שישא אשה כדי שלא יתבטל מחמתה כדאמרין בפרק קמא דקידושין (דף כט:): **רחיים צוארו ועוסק צמורה: רהיט בגפא וסונליא**. [במקלן] ותרימלו שהשתדל בכל כמו ללמוד: **ולא אחמי למסני**. לא עלה צידו: **ושצטיה**. הטעמו לומר שלא יהא נאסר לאחר מכן ואנצביה אתתא כדי שיחול הנדר: **ושרקיה**

עושה אני על פיך ב'ו' הרי זה לא יפר. ששענה לבעלה ולא מהנה לאציו ולאביה ואף דברים שציו לבינה לא היו זו גירסת הרב רבי אליעזר וכלל הפסדים כתוב הרי זה יפר וכן נראה דלחזי כרבנן דרבי נתן דכיון דלמסרה צהנאת אביה ואציו על ידי שהיא עושה לבעלה גנאי הוא לבעל והוי דברים שציו לבינה: **גב' ר' נתן אויבר לא יפר**. פירוש לא יפר לפי בעלה וגאסרה צהנאתם מצי מפר דהוי שפיר דברים שציו לבינה דפרסיות לעיל ואין לפרש דר' נתן סבר דלא היו דברים שציו לבינה דאם כן מנא להו לאתמורי דרבי נתן סבר דלמי מפר עד שיחול הנדר: **וחבבבים אויברים יפר**. מיד. הבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר דאם תשמשנו פעם אחת תאסר עליו עולמית דבעל בכלל יהודים אימיה: **תריפבר הנאה דעליבא עלי**. אפר עצמו בכל הנאות שבעולם אם ישא אשה קודם שילמוד הלכות ואע"ג דאי אפשר לו להיות צלה הנאת

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

א) נפי' לעלות בראש דקל ללקט תמרים לעשות עבודת לשון חסד שילמדוהו ולא עלמה צידו שילמוד כלום. ערוך ערך גפא ב'ו' (ט) נפי' סיפיה אוחי עד ששא אשה תרגום סל תימתי' ה' ואפת (צרימתי) כס שפסתי ה' ואשכנשתי. ערוך ערך שגש ב'ו'.

—◆—

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה קונם. אע"פ שלא חל הנדר עיין בהר"ן לעיל דף ט פ"א:

—◆—

פירוש הרא"ש

ד' נערה שלא בגרה ומת אביה נדרה שסביא נערה ומת אביה ואח"כ בגרה ובאת לשאל על נדרה. ה' נערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה נדרה כשהיא נערה וכבר מת אביה ואח"כ בגרה. ו' בוגרת ואביה קיים וגדרה. ז' נערה בוגרת ואביה קיים נדרה שסביא נערה ובהיא נערה שלא בגרה והיא יתומה ובאת לשאל בעדה. ט' נערה בוגרת והיא יתומה ובאת לשאל אחר שגברה ואין נאסר בכל אלו הנערות אלא הדאס נקט כל אלו השנים כעריהם קיים וזהו כלל וכן ראויו לפרס צהנאת שגם שגדיו צבגורות בוגרת יתומה שגדרה בוגרת שגדרה ומת אביה בוגרת ואביה קיים. וארבע נדרה צעירות ובגרה ומת אביה ובאת לשאל. נערה ומת אביה ובגרה ומת אחר הנדר ובגרה ובאת לשאל נערה יתומה ובגרה בשעת הנדר הייתה יתומה ובגרה ובאת לשאל. נערה בוגרת ואביה קיים נדרה צעירות ובגרה ואביה קיים. ושתים שגלו לשאל צעירות נערה יתומה נערה ומת אביה: **המשיא**. את בתו כשהיא קבנה. כיון שנמנסה לחופה ילאת מרשות אביה: **גב' שלש** נערות נדריהן קייבין. בוגרת ויתומה ויתומה בחיי האב וכל הך דמתניתין בכלל: **בתנ"י קונם שאני נהנה לאבא ולאבך אם**

נערה שלא בגרה והיא יתומה בוגרת ומת אביה נדרה בוגרת ומת אביה ^(א) **ונערה שמת אביה ומשמת אביה בגרה בוגרת ואביה קיים ר' יהודה אומר וכו'**. בוגרת והיא יתומה בשעת הנדר הייתה בוגרת וכבר הייתה יתומה כלומר יתומה דמתניתין יתומה בחיי האב כדמפרשי רבנן צבמ' דיתומה דשייך למימר צבעל כצבא דיקא נמי היכא דמני מיתת האב מני לה צפירוש בוגרת ומת אביה: **גב' וז דצרי ר' יהודה**. דקמי תשע: **אכל חכמים אומרים שגם נערות נדריהן קיימין בוגרת ויתומה ויתומה בחיי האב**. וכולהו תשע דמתני' נכללות צהני שגש: **בתנ"י קונם שאני עושה לאבא ולאבך**. כלומר שאני נותן להם יהא עליהם קונם: **הרי זה יכול להפך**. אע"ג דלאו נדרי עינזי נפש אינון דלאו כל כמיניה לאפקועי שיעצודא מינה אפי' הכי דברים שציו לבינה הויין ויכול להפך כלומר הרשות צידו: **גב' ר' נתן אומר לא יפר**. דקסבר הואיל ועדיין לא חל הנדר שכל זמן שלא עשתה לפי בעלה ולא שימשתו אינה אסורה לאביה ולאציו ולא יפר: **ואח"כ יפר**. אע"פ שעדיין לא חל הנדר עליה: **הוא צבא דאמר סיפסר תרייפא דעלמא עליה אי נסיב איפסא כי לא תינא הלכתא**.

כלומר תיתסר הנאת עולם עלי אם אקח אשה עד שאשנה הלכות: **רהיט בגפא וסונליא**. גפא קרי סולם שעולין צו צאילן תוצליא חצל שחולין צדקל ומושכין להם למטה הענפים צבהן התמרים ומשל של צני אדם הוא רך למעלה ולמטה לעסוק ולשנות הלכות ולא איסמייעא מילתא. ואית דמפרש דהיינו צכפא רך יחידי למעלה ולמטה כאדם שבעל צבחל צאילן: **סונליא**. חצל כדאמר' צבצא צתרא (דף לג:) מאן דנקט מנגליא ותוצליא ואמר אציל ואגזור דיקלא דפלניא: **ושצטיה ואנצביה איפסא** **ושרקיה**

אני מן היהודים אם משמשך רבי נתן אומר לא יפר וחכמים אומרים יפר. נראה לי דתנא דצרייתא נמי נקט הני תרי גוויי לרבותא תנא קמא לרבותא דרבנן ובתרא לרבותא דרבי נתן דבגוונא קמא נדרה צעינזי נפש וכרבנן דסבירא להו צהנאת פלוני עלי ענוי נפש הוא וכדאמר ונדרה צחד גוונא אפי' לרבנן לא יפר דאכתי נדרה לא חייל קמ"ל דלפ"י צכי האי גוונא לרבנן יפר ואידך גוונא נעולה אני מן היהודים לרבותא דרבי נתן תנא ליה דלע"ג דמהשתא מיתסרלא בדברים שציו לבינה ותנאה וגדרה צחד גוונא הוא דהיכי מעציד תשמש מיתסרא צתר הכי בתשמיש לא תשמש איכא משום דברים שציו לבינה וסלקא דעתך אמינא דלפ"י רבי נתן מודה צכי האי גוונא דיפר דחל הנדר מיקרי קמשמע לן דלפ"י הכי כיון שעדיין לא חל ממנש לא יפר: **הוא צבא דאמר ספסר הנאסה דעלמא עלי**. שאסר על עצמו הנאת הבדיות אי נסיבנא איתתא כי לא תינא שהיה רואה ללמוד תורה קודם שישא אשה כדי שלא יתבטל מחמתה כדאמרין בפרק קמא דקידושין (דף כט:): **רחיים צוארו ועוסק צמורה: רהיט בגפא וסונליא**. [במקלן] ותרימלו שהשתדל בכל כמו ללמוד: **ולא אחמי למסני**. לא עלה צידו: **ושצטיה**. הטעמו לומר שלא יהא נאסר לאחר מכן ואנצביה אתתא כדי שיחול הנדר: **ושרקיה**

עושה אני על פיך ב'ו' הרי זה לא יפר. ששענה לבעלה ולא מהנה לאציו ולאביה ואף דברים שציו לבינה לא היו זו גירסת הרב רבי אליעזר וכלל הפסדים כתוב הרי זה יפר וכן נראה דלחזי כרבנן דרבי נתן דכיון דלמסרה צהנאת אביה ואציו על ידי שהיא עושה לבעלה גנאי הוא לבעל והוי דברים שציו לבינה: **גב' ר' נתן אויבר לא יפר**. פירוש לא יפר לפי בעלה וגאסרה צהנאתם מצי מפר דהוי שפיר דברים שציו לבינה דפרסיות לעיל ואין לפרש דר' נתן סבר דלא היו דברים שציו לבינה דאם כן מנא להו לאתמורי דרבי נתן סבר דלמי מפר עד שיחול הנדר: **וחבבבים אויברים יפר**. מיד. הבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר דאם תשמשנו פעם אחת תאסר עליו עולמית דבעל בכלל יהודים אימיה: **תריפבר הנאה דעליבא עלי**. אפר עצמו בכל הנאות שבעולם אם ישא אשה קודם שילמוד הלכות ואע"ג דאי אפשר לו להיות צלה הנאת

עושה אני על פיך ב'ו' הרי זה לא יפר. ששענה לבעלה ולא מהנה לאציו ולאביה ואף דברים שציו לבינה לא היו זו גירסת הרב רבי אליעזר וכלל הפסדים כתוב הרי זה יפר וכן נראה דלחזי כרבנן דרבי נתן דכיון דלמסרה צהנאת אביה ואציו על ידי שהיא עושה לבעלה גנאי הוא לבעל והוי דברים שציו לבינה: **גב' ר' נתן אויבר לא יפר**. פירוש לא יפר לפי בעלה וגאסרה צהנאתם מצי מפר דהוי שפיר דברים שציו לבינה דפרסיות לעיל ואין לפרש דר' נתן סבר דלא היו דברים שציו לבינה דאם כן מנא להו לאתמורי דרבי נתן סבר דלמי מפר עד שיחול הנדר: **וחבבבים אויברים יפר**. מיד. הבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר דאם תשמשנו פעם אחת תאסר עליו עולמית דבעל בכלל יהודים אימיה: **תריפבר הנאה דעליבא עלי**. אפר עצמו בכל הנאות שבעולם אם ישא אשה קודם שילמוד הלכות ואע"ג דאי אפשר לו להיות צלה הנאת

העולם לא היו נדר שזא דלפשר שלא ישא אשה ולא יאסר: **רהיט בגפא ותובליא ולא יאסר**: **רהיט בגפא ותובליא ולא יאסר**. כלים הם שמכניסין צחס פירות והיה עסוק במלאכתו ולא עלה צידו ללמוד: **אחא רב אחא בר רב אחא** רב רב אחא בר רב אחא ששא אשה וזו ימירו לו: אשה ואמר שלא יאסר צהנאת עולם דסבר רב אחא שאלין חסד הנדר וכך הולדך לעטמוה שישא אשה וזו ימירו לו:

(א) [צ"ק נג,] (ב) צ"ל בנה יעבד,] (ג) [לפני כב,] (ד) [ישעיה ל,] (ה) [בנכות לב,] (ו) צ"ל נכנע,

תורה אור השלם

1. ותפרה הלכנה ובושה חקמה כי מלך י? צבאות בדר ציון ובירושלם ונגד זקניו קבור:

ישעיהו כד כג מפר מחשבות ערומים ולא תעשינה ידיהם תושינה:

איוב ה יב איש כי ידר נדר לוי או השקט שבועה לאסר אקר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה:

במדבר ל ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י י"ה ושקיה וכו' עבדי אחד שגד כ"ל ופיכת מהם נמחק: (ב) ר"ה דמתי וכו' וראוי וחספה הכי משמע אמת: (ג) ר"ה וכו' אמרת וכו' ברישא הס"ד ואח"כ מ"ה ומי ידע וכו' כלומר מה נשאל על הראשון דקאמר סתמא הכי משמע או על חכם: (ד) ר"ה ואי אמרת נשאל וכו' דלרעה על מירותו מצוי שגל ברישא כ"ל ואח"כ:

גליון הש"ס

גם' באן הב"ב: כעין זה חולין דף קיב ע"א:

פירוש הרא"ש

ושקיה טינא. כי הפשט נגדיו לפי שנאמר בהנחא העולם וטע איתו צניט ואייתיה לקמיה דרב חסדא שמיך לו נדרו: באן חבים לפעוב כי היא חיתא. וחספה הכי משמע שיהא וימירו לו דקסבר דרגנן ורבי נתן פליגי נמי בשאלה וקסר רב אחא כרבי נתן: דבריהם וחפירה הלבנה ובושה החבסה. סימן בעלמא הוא ודרס וחפרה כמו וספרה מתי יפר אחר שחל הגנין כדלמרתין הנודר כאלו בנה בנה ורבי יוס' טעמא דרבי נתן משום דכתיב וספר את גדרה אשר עליה דמשמע איסור שיחול עליה: דבריהם בפר מחשבות ערומים. משעת מתעשה קודם שחל: שנאמר לא יחל דבריו. וסימן ליה ככל היותא מפיו יעשה אחר שחל הנדר וכו' ליד עשייה או אמרתין הוא אינו מוחל אצל אחרים כו':

ולפי שאשאל עליו. חכם שמיך לי נדרי אהיה מודר ממנו: נשאל על הראשונה. על הנחת פלוני ולא נאסר בהנחת

החכם וישאל עליו ומשמע

רש"י

ושקיה טינא. טע פניו צניט כדי שלא יכירהו רב חסדא כאלו היה אחד (א) מהם שנדר שלא ישא אשה כדי שמיך לו דלפשר אילו היה מכירו לא היה ממיר לו: מאן חכים למיעבד כי האי מילתא.

שדקדק בכן שהשילא אשה קודם שישראל על נדרו כדי שיחול הנדר

עליו קודם שאלה דקסבר כרבי נתן

דלמר לא יפר הואיל ולא חל הנדר דרבי נתן דיינא הוא ונחית לעומקא דדינא^א: הכי נמי פליגי בשאלה.

שאין נשאלין לחכם עד שיהא הנדר

חל עליו: דכתיב וחפרה הלבנה.

(ב) והא וחפרה דמשמע אימתי הוי הפרה בזמן שחל בנה ב' בנה היינו נדר. רבי נתן לטעמיה דלמרג' הנודר כאלו בנה במה והמקיימו כו' והיינו חל בנה חל בזמן הנדר. ע"א

מסיפיה דקרא וחפרה הלבנה ובושה

החמה דכתיב^ו והיה אור הלבנה

כאור החמה ואור החמה יהיה

שבעתים וגו' דבההיא שעתא חפרה

נהורא דהלבנה דעד השתא כי מלך

ה' צבאות על ישראל ולא קודם

שימלך וכו"ה גבי נדר מתי חל עליה

הוא דמיפר ולא קודם שיחול: דכתיב

מפר מחשבות ערומים. דמשמע

מפר אפילו מתעבה בעלמא אף ע"פ

שלא חל הנדר עדיין: אצל בנדרים

נצריך שאלה לחכם דרבי הכל אינו

ממיר אלא"כ חל הנדר דכתיב לא

יחל דברו דמשמע כל זמן שאין

שם מעשה בזוי אלא דיבור בעלמא

שעדיין לא חל הנדר לא יחל החכם

והאי דדרשין מייניה^ה הוא אינו מוחל

אצל אחרים מוחלין לו בזמן שחל

הנדר קאמר: **לימא מסייע** ליה.

לרב פפי דאילו בשאלה דרבי הכל

אינו [מתיר] עד שיחול הנדר: **קונס שאינו נהנה לפלוני וכל מי שאשאל עליו.** כלומר אם אשאל עליו לשום חכם להמיר לי יהא עלי קונס מה שאני נהנה לאותו חכם: ואי אמרת. דנשאלין לחכם על שלא חל הנדר אי בעי למישאל על המודר ברישא מימשיל אי בעי מימשיל על חכם ברישא ו^א: מאי נשאל דקאמר סתמא דמשמע או על החכם או על מודר: **לימא מסייע** ליה. מהכא קונס שאני נהנה לפלוני דחל עליה נדר לאלתר והריני נזיר לכשאשאל לחכם עליו: **נשאל על נדרו.** שחל עליו ואח"כ נשאל נמי על נדרו שלא חל עד שישראל עליו: **ואי אמרת נשאל.** לחכם נמי אע"פ שלא חל הנדר וכי היכי דפליגי בהפרה פליגי בשאלה ובדין הוא דלרבנן ו^ב חל מירותו: **שאל ברישא.** דליוול לחכם לישאל על מירותו תחילה ואחר כך על נדרו:

למימרא

בהפרה פליגי נמי בשאלה: **דכתיב לא יחל דברו.** למימרא דלא הוי ביה מעשה דדברו דבור בעלמא משמע ולא חלות הנדר: ולענין הלבנה קיי"ל כרבנן דפליגי עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דלמר (לפי פט.) דלשת איש שאמרה הריני נזירה לכשאתגרש ונתגרשה דיפר על כרחין הכי סבירא ליה דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר ועוד דסוגיין בריש פרכין צענין אם ארצן אם לא ארצן כרבנן שייכא וכדמצינא עלה דההיא [פ. ד"ה ורצין]. ואע"ג דלמר רבא מאן חכים למעבד כי האי לאו רב אחא אלמא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה הילכתא כותיה לאו ראיא היא דמשום דלפיך נפשיה מפלוגתא הוא דקלסיה וכדכתיבנא לעיל וליכא למדחי כל הני ראיות משום הא דקלסיה רבא דאיכא למדחייה וכדכתיבנא. הילכך נקטינן דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשתלתא נדרה דבדר שהיא עשויה לעצור על תנאה דומיא דאם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך דכיון שהיא מנזערת אם לא תעשה לפיהן כאלו עשתה דמי אצל תלתא תנאה דבדר שאינה עשויה לעצור עליו אינו מפר אלא אם כן חל הנדר והיינו דלמרתין בריש פרכין [עט:] למה לא הפרה לא תרחץ ולא לימסרין פירות עולם עלה

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

צ.

ושקיה טינא. כדי להראותו שהוא נצרך לצריות לאלתר לכבוס בגדיו. וקסבר כי היכי דפליגי צנן ורבי נתן בהפרה פליגי נמי בשאלה דרבי נתן נמי ק"ל בשאלה דאין חכם ממיר אלא"כ חל הנדר ונהי דבמאי דפליגי ר' נתן ורבנן קיימא לן כרבנן דיחיד ורבים

הלכה כרבים וכדצטין למכתב קמן

איהו לאפוקי נפשיה מפלוגתא הוא

דעבד הכי. והאי דלא קאמר רבא

קסבר מחלוקת בהפרה אצל בשאלה

דכרי הכל אין חכם ממיר אלא"כ חל

הנדר וכדלמר רב פפי לקמן בסמוך

לא מידוק מינה דמדלא אמר רבא

הכי מכלל דלא סבר כרב פפי דלימא

דההיא דרב פפי הילכתא היא וכמו

שנכתבו לפנינו בסמוך בס"ד ורבא

נמי אפשר דהכי סבירא ליה והאי

דלא אמר הכי משום דמהאי עובדא

ליכא למידק כולי האי דהיי דודאי

איכא למידק מינה דרב אחא בר

הונא לא סבירא ליה כמאן דלמר

לקמן מחלוקת בהפרה אצל בשאלה

דכרי הכל חכם ממיר אף על פי

שלא חל הנדר דאי הכי למה ליה

לשצביה מיהו ליכא למידק מינה

דסבירא ליה דבשאלה דכרי הכל אין

חכם ממיר אלא"כ חל הנדר דמנלן

הא דלפשר דהיי דסבירא ליה דבשאלה

נמי פליגי לאפוקי נפשיה מפלוגתא

עבד הכי. כך נראה צעני ורשמי

מי שכתב בהפך: ורב פפי **אמר**

מחלוקת בהפרה וכו' דכתיב מפר

מחשבות ערומים. אלמא שייכא

הפרה במחשבה בלבד דלכתי לא

חיילא: דכתיב **לא יחל דברו.**

לא יקור חלות [דבדון] ודייקינן הא

אחרים עוקרין אלמא אין חכם ממיר

אלא אם כן חל הנדר: **נשאל על הראשון.** על המודר ומתוך

כך נאסר על החכם שמתירו ולפיכך חזר ונשאל עליו: אי בעי

על האי ממשיל ברישא. ילך אלל חכם ויאמר אני הדרתי ראובן

מנכסי והדרתי גם כן אותו חכם כשאשאל לפניו ועשויי אני רוצה

לישראל לפני פלוני חכם ומתחרט אני על מה שאסרתיו בהנאחי.

ומדלא אפשר למעבד הכי ש"מ דאין חכם ממיר אלא אם כן חל

הנדר: ומי ידע הי קמא ווי בפרא. הש"ס הוא דקא דחי למאן

דמיימי הך סיעתא דמי ידע למאן קרי תנא ראשון או אחרון דילמא

כי קמני ראשון ושני לשאלה קאמר שנשאל על אי זה מהן שירצה

תחלה וההוא קרי ליה ראשון ואותו אחר שנשאל עליו אח"כ קרי ליה

אחרון: הא רבי נתן היא. דחי ליה דבהפרה צעי שיחול הנדר וכל

שכן בשאלה דכתיב לא יחל אצל לעולם אימא לך דרבנן כי היכי דפליגי

למימרא

שכן בשאלה דכתיב לא יחל אצל לעולם אימא לך דרבנן כי היכי דפליגי

בני רבי נתן היא. אצל וי כולל להיות דכי היכי דבהפרה מיישר אע"ג שלא חל בההמה חכם נמי ממיר אע"ג שלא חל: אבל בשאלה ר"ה בותר ביר. אע"פ שלא חל דכתיב לא יחל דברו למימר דלא הוי כמעשה לומר ממיר מיד אע"פ שאין שם עדיין אלא דבור אמר הוא דלא יחל אצל אחרים מחולין לו:

סד א ב מיי פ"ו מהל' שבעות ה"ל די [נתן] ופ"ב מהל' נדרים ה"ל"צ סגנו לאוין רבנן טוש"ע יו"ד סי' רכח ספ"י ח וסי' רל"ד ספ"י פט:

סה ג ד מיי פ"ו מהל' שבעות ש"ס סגנו לאוין רבנא טוש"ע יו"ד סי' רכט ספ"י ט:

תוספות

ושקיה טינא. סי' טמו צניט שלא יתנה מן העולם. אי"י ית לפשר שקרוי שלא ייטרו רב חסדא קודם מתעשים על מה שלא קיים נדרו: באן חבים בלא היה רוצה להמיר עד שהשילא וכול הנדר: ה"ג בשאלה. דקסבר הלכה כרבי נתן: דכתיב וחפירה הלבנה. פירם ה"ר אליעזר לא ידעמי לפשר הכי משמע ליה מהכא ונראה דלסימנא בעלמא נקטיה הש"ס וחפרה צניטין גנין האיסור נראה הוא המקיימו כאלו בנה בנה וסימנא בעלמא ועטמא מפרסא במקום שאין איסורא לשון הר"ר אליעזר וחתו ספריה דגסין ועטמא דרבי נתן משום דכתיב וספר את גדרה אשר עליה דמשמע לאסר שיחול עליה הנדר פיריו וטעמא דרבנן משום דכתיב מפר מחשבות ערומים משעת מתעשה קודם שיחול האיסור יפר וגם וס' אמר הר"ר אליעזר דליתו אלמא סתמא דרבי נתן משום דכתיב וספר את גדרה אשר עליה דמשמע לאסר שיחול עליה הנדר פיריו וטעמא דרבנן משום דכתיב מפר מחשבות ערומים משעת מתעשה קודם שיחול האיסור יפר וגם וס' ושיופיון דף פנח: ודניאל בתער מלכא דלא מיימי אלמא סימנא בעלמא לומר דרבי יהודה כן בצא ממיר בעבדים ואס"ג דליתו סתמא האי טעמא דר' יהודה כן בצא: קונם שאני נהנת לפלוני ויחי שאשאל להבם עליי. גס לחכם שנשאל עליו איסור שאל אהנה משלו: נשאל על הראשון. שאסר הנחתו עליו ואחר כך נשאל [על השנין ס"ד [דענין רוצה לומר על החכם שני האיסור: אי בעי אחא ביי"שיל. כלומר ישאל על איזה שירצה תחילה: בי ידענין הי קמא ווי בפרא.

דילמא נשאל על הראשון תחילה דקאמר היינו חכם וקרי ליה ראשון משום דהוי ראשון ראשון ושני קרי לאחר משום דהוי שני לשאלה ראשון דנקט לאו דווקא וה"ה דמני למדחי הא מני רבי נתן דמדחי בסמוך: נשאל על נדרו. שכבר חל ואינו נשאל על מירותו שרי עדיין לא חל עד שנשאל על מירותו ויהנה מוחלו פלוני: הא

מני רבי נתן היא. אצל וי כולל להיות דכי היכי דבהפרה מיישר אע"ג שלא חל בההמה חכם נמי ממיר אע"ג שלא חל: אבל בשאלה ר"ה בותר ביר. אע"פ שלא חל דכתיב לא יחל דברו למימר דלא הוי כמעשה לומר ממיר מיד אע"פ שאין שם עדיין אלא דבור אמר הוא דלא יחל אצל אחרים מחולין לו: